

Нови Сад

Број 26

Главни и одговорни уредник
ДУШАН ЧАМПРАГ

Краља Петра 3.

За власника и издавача одговара
ДУШАН ЧАМПРАГ

Година XI.

СУТОН ЦИВИЛИЗАЦИЈЕ

Догађаји у Немачкој нису само знак унутарњег превирања у овој држави него много више, жалостан знак опадања и суктона германске цивилизације. Тим више се може ово тврдити и доказивати, јер је и немачка Аустријска република стално попрште крвавог међусобног унутарњег политичког обрачунавања.

Нама Словенима а нарочито нама Југословенима, пружа се овим догађајима и стањем у Немачкој и Аустрији достојна задовољштина, јер су словенски народи кроз векове били прогањани и потискивани од Немаца, који су своју експанзивност увек покушавали да обраважу неком уображеном својом културном надмоћношћу над Словенима. Према нама пак Југословенима понашали су се Немци и то нарочито преко Аустрије Хабсбурговаца на недостојан начин већ неколико векова се ширећи на нашу националну штету.

А да би ову своју експанзивну намену оправдали Немци хабсбурговачке Аустрије стално су наш народ приказивали као културно заостао и нецивилизован, те под видом своје културне мисије, свога културтрегерства, хтели су да прикрију своје завојевачке прохтеве. Историја је забележила, какве је све муке и патње имао да издржи наш народ кроз столећа од културних Немаца у Хабсбуршкој монархији, какве су све методе употребљаване за потискивање наше и шта се све чинило на директном истребљењу нашега народа.

Врхунац овог и оваквог понашања аустријских Немаца према нама Југословенима био је Светски рат, који је Аустро-Угарска монархија, потпомогнута Вилхелмовском Немачком царевином, силом провозирала, искључиво ради тога да уништи не само Србију него да под своју власт подвргне да тако што лакше и више пригњечи и истискује наш народ. Милијонима невиних жртава и потоци проливане крви најбољих синова нашега народа вечито ће остати као сведочанство и за доказ некултурних и страшних недела вршених над нашим народом у последњем Светском рату са стране аустро-немачких завојевача.

Но десило се ипак друкчије но што су то замишљали и хтели наши вековни непријатељи. Захваљујући надчовечанском јунаштву српске војске и великим жртвама које су за нас и нашу националну ствар поднели наши велики и моћни савезници западне европске државе и Царска Русија, разви-

јени су снови и планови наших непријатеља, уништена је њихова експанзивна намена, сломен је онај још у средњем веку толико озлоглашени „фурор теутоникус“ (германски бес) и наш је народ из Светског рата изашао ослобођен, уједињен и препорођен.

Судбина се сада окренула. Оно што су наши непријатељи хтели нама, десило се њима. Уместо хабсбурговачког „Дранг нах Остен“ дошао је слом целе хабсбурговачке монархије и уместо Вилхелмовске превласти над западним државама дошло је расуло немачког царског раја. Испунило се оно, да је ђаво дошао по своје, јер германско-немачка иберменш заиста је „надчовек“, али не у културном и хегемонистичком погледу, него зато што сада сам себе једе и сатира.

Нас са културнога и човечанскога гледишта боли и стога осуђујемо оно страховито међусобно клање, које се врши у

Немачкој и Аустрији. Ови догађаји су утолико жалоснији, јер се дешавају у народу и у државама, које су сматране за високо културне. Ми се међутим не бојимо, јер не држимо да ће ови догађаји имати икаквога утицаја на друге народе и државе у негативном смислу, а још мање ће моћи нанети штете нама и нашим савезницима.

Обистиниће се међутим један део предвиђања и претказања немачког научењака професора дра Освалда Шпенглера који је прорекао, да ће западна цивилизација поћи путем назадовања и пропадања. Догађаји у Аустрији и Немачкој то потврђују али само утолико, уколико све очигледније и брже наступа сутон цивилизације немачког народа, који трпи и подноси да се на дивљачки начин врши касапљење његових синова и да се одржава гори терор него што је и у самој болшевичкој Русији. М.

СОЦИЈАЛНА ПРЕВИРАЊА

У данашњем друштвеном превирању опажамо две струје. Једна има пред очима само себе и држи се ове: прво је главно мој ја, а онда дуго и дуго не долази нико други, него — опет ја. Та је струја прогутала својом безобзирношћу јако много жртава, створила је јаз између оних, који могу и оних, који не могу, између капиталиста и пролетера. И тај је јаз све већи и све дубљи. А присташе за те струје мало за то хају. Они имају у рукама све, они ведре и облаче, а за оне, што кукају, није их брига...

Али свака акција изазива и реакцију. Каже наша пословица: притиснуто јаче, све то више скаче. Повижени, погажени, опљачкани, забачени, презрени дижу своје главе, дижу свој глас.... А њих је све више и више! Њихов глас је све јачи громкији и чује се громгласно: „И нама дајте што је наше!“ И уверени су, да ће и добити! Али како? Грче песницу, уста им се пене и вичу: „Нама може помоћи само класна мржња и борба до истраге!“

То су ево две струје, које данас избијају у социјалном превирању нашега живота. С једне стране начело: велике рибе гутају мале рибе. А с друге стране начело: човек човеку душман. Дакле с једне и с друге стране мржња.

А може ли мржња донети напредак и благостање у људско друштво? Не може, јер мржња ствара све дубљи и дубљи јаз, она доводи до сломова, који попут пожара уништавају и добре и лепе тековине људскога друштва, који

само руше, а не граде. А лако је рушити, али је тешко градити и лако је викати, али је тешко радити. Та мржња доводи до насиља и силовитог владања, а лако је с бајунетима владати, али је тешко њих дуго у рукама задржати или на њима дуже седети.

Само споразум на темељу праведности може да реши кризу људскога друштва. У име праведности морају они, који могу и који имају, попустити од начела, да је главно њихов ја. У име праведности морају потлачени признати, да не постоје само они и да није право да се њима за вољу читави друштвени поредак промени стубоком, па макар и револуцијом. Сви људи никада неће моћи да буду сасвим једнаки, па ни онда, ако би светом завладали пролетери, како воле да се називају.

Праведност тражи, да свако добије, што му припада. Социјална праведност тражи, да друштво сваком члану осигура примерно благостање и могућност развијања његових душевних и телесних способности.

Социјална правда тражи такво господарско и друштвено уређење, које ће сваком човеку, који је способан за рад и који ради, осигурати праведни удео у господарским добрима друштвене заједнице.

Социјална правда тражи, да се рад сваког радника поштује, као драгоцену службу у интересу целе друштвене заједнице, а не да се узима као пуко средство за стицање добитка неколицине богаташа.

Социјална правда тражи, да

радник у подuzeћу, које му даје egzистенцију, ради савесно, а не да саботажом убија подuzeће и поткапа egzистенцију другима.

Социјална правда тражи да се не руше лепе тековине људскога друштва, него да се на постојећему гради и усавршује све боље.

Социјална правда тражи, да се не узвисује и не цени само рад руку, него да се цене и способности интелекта. Живот људскога друштва не покрећу само руке, него и интелигенција. Није сва вредност само на раду руку, она има велики део и ни раду ума.

Без праведности може евентуално капитализам задати привремену ударац радничком стању, али обратно раднички стање капиталистима. Али без праведности неће се никада решити социјално питање.

Но праведност се не сме лучити од етике и моралног закона.

Правда није математичка, ни национално-економска засада, него морални појам и зато, ко хоће донети у социјални живот правду, тај га не сме одлучити од етике.

И чим будемо више будили, неговали и узгајали етичка начела, тим се више ближићемо правди, а по њој и сретном решењу социјалног превирања.

Др. Вилко Андерлић.

ПИТАЊЕ ИЗВОЗА

Наши пољопривредни производи.

У Дунавској бановини отпочели су већ радови на жетви и очекивања су свугде добра. За нашу бановину која претставља најплоднији пољопривредни крај наше државе, питање жетве значи врло важан проблем, јер од резултата жетве зависи уопште стање привредног живота у овим крајевима.

Привредна депресија притисла је већ годинама ове наше крајеве и последице привредне кризе овде се у толико теже осећају и подносе, јер су наши пољопривредници научили да уз потребна материјална средства воде рационалну економију и да воде удобнији начин живота. Ма колико да има и у овим крајевима доста пољопривредне сиротиње, ипак је било могућности да се та сиротиња упосли и да заради онолико колико јој је најпотребније за животну издржавање.

Последњих година стање пољопривреде погоршало се знатно и у овим нашим северним крајевима толико, да су се погоршале животне прилике за све слојеве пољопривредника, не само за пољопривредне рад-

нике него и за поседнике. Разлози због којих се стање погоршало познати су и јасни: у вези са општом привредном кризом опао је извоз и пласман наших пољопривредних производа на иностранним тржиштима, а услед тога су дакако опале цене наших пољопривредних производа.

Ово не би било још толико катастрофално и пад цена пољопривредних производа имао би с обзиром на остале наше друштвене слојеве чак и повољних последица, да наши пољопривредници нису запали у тежак положај због своје презадужености. Наши пољопривредници су се задуживали за време повољних прилика и конјунктура; задуживали су се већином куповином земље, јер је била општа јагања за земљом. Ово задуживање је било у времену када је цена земље била врло висока и ово је најкатастрофалније и најтрагичније у целој овој невољи наших пољопривредника.

Мере које су предузете за санирање наших пољопривредника имале су и имају добрих последица, јер су тим мерама сачувани наши пољопривредници од материјалног слома. Но с друге стране су услед тих мера наши пољопривредници доспели у незгодан положај, јер им је ускраћена могућност да дођу до кредита.

Краљевска Влада и Народно претставништво уложили су много труда и добре воље да законским мерама омогуће раздужење презадужених пољопривредника. Надати се, да ће се предузети мере исто тако и ради санирања осталих привредничких слојева, којима је такође потребно пружити олакшање.

Наши пољопривредници свесни су тежине садањег стања и тешкоћа за све привредничке слојеве и они би такође желели раздужење осталих привредничких слојева. Ово би раздужење користило држави и општој ствари. Но ма колико се користи очекивало од превентивних заштитних мера за раздужење презадужених привредничких слојева, ипак се за санирање наших пољопривредника највише очекује од побољшања могућности извоза наших пољопривредних производа.

Овај проблем постаје актуелан баш сада приликом жетве, а поготово када имамо најповољније изгледе за резултате наше овогодишње жетве. Жеље су наших пољопривредника стога концентрисане у општем захтеву: да меродавни кругови предузму све кораке и мере ради обезбеђења што повољнијег пласмана и продаје наших пољопривредних производа на иностранним тржиштима, јер што се повољније буду увозили наши пољопривредни производи, тим ће и платежна могућност наших пољопривредника да се повећа, а са побољшањем материјалног и финансијског стања пољопривредника упоредо иде и прилив новца осталим привредничким и другим друштвеним слојевима.

Помозимо нашим пољопривредницима, па ће уједно бити помогнуто и осталим стале-

жима у држави, а наша држава као пољопривредна држава у првом реду, треба да тражи од својих савезника и пријатеља више обзира према нашој пољопривреди тим пре сада, када се у Америци и у многим другим државама очекује слаба жетва. М.

АПЕЛ ЧЕТНИКА

„Удружење четника за слободу и част Отаџбине“ пододбор у Новом Саду, пре неки дан је издало проглас следеће садржине:

„Пре 30 година на Челолеку, у Јужној Србији, сукобила се једна шака четника са многобројном регуларном турском војском, која је бројала неколико батаљона, те су четници раавбили Турке и пожњели величанствену победу, после дуге и крваве борбе.

Претседник г. Тома Трајановић.

Ова је челопечка битка била значајна по Јужну Србију не само по томе што су четници потукли надмоћнију турску регуларну војску, већ и због тога, што је ова победа високо подигла морал код нашег тада поробљеног живља у Јужној Србији и дала наду на скору слободу.

На Преображење 19 августа 1914 године на Церу, потукла је храбра српска војска до ноге многобројну непријатељску силу, која је располагала и са силним војним материјалом најмодернијег типа.

Ова сјајна победа на Церу наше храбре војске донела је непогриву славу српском оружју и задивила целу Европу.

Ове две победе нису значајне само као ратни подвизи, већ су камен темељац слободи свих Словена и данашње наше лепе Краљевине, моћне и недељиве Југославије, мудро вођене славом овенчаним жезлом нашег Узвишеног Краља.

Да би одало достојну част и помен онима, који су пали на бојишту и на чијим костима данас лежи основ наше Отаџбине, те да би се одужио блаженим сенима њиховим, Четничко удружење у Новом Саду прославиће на дан 19 августа 1934 године тридесетогодишњицу битке на Челолеку и осветиће на тај дан своју заставу, којој ће кумовати див-

вијски ђенерал Милојко Б. Јанковић, достојан наследник свога оца — чувеног не само војсковође, већ и једног от твораца националног покрета — почившег ђенерала Боже Јанковића, а град Нови Сад прославиће двадесетогодишњицу Церске битке.

Ова ће прослава бити велика народна манифестација захвалности целе родољубиве Војводине палим жртвама.

Погнимо главе и пријимо чистим срцем! Упалимо тога дана лучу благодарности највећем Краљу, Краљу Мученику — Блаженопочившем Петру!!

Помолимо се Богу и положимо венац у спомен првом четнику — Великом Краљу Ослободиоцу!

Прионимо свим својим напорима, да ова свечаност пружи што виднијег доказа нашег пијетета и жарког родољубља!

Овај Пододбор имаће око прославе и знатних материјалних жртва, те се обраћа сваком патриоти наше Државе, у уверењу да ће као пријатељ и поштовалац четничтва помоћи Удружењу ма и са најмањим прилогом и тиме запалити свећу воштаницу палим херојима за Слободу и част Отаџбине“.

Ми смо уверени, да ће се на овај апел одазвати нашим нога родољуби, којима на срцу лежи наша општа национална ствар.

Нова културна установа у Новом Саду

Необично брз и леп напредак нашег Новог Сада огледа се како на привредном тако и на културном пољу. За ових петнаест година од Ослобођења наш Нови Сад је више него удвостручио број свога становништва, подигнуто је хиљадама нових зграда, град се територијално необично раширио, а по броју просветних, културних, хуманих и разних других установа и удружења Нови Сад спада међу најнапредније градове у Југославији.

Недавно је Нови Сад обогатио још једном новом културном установом, а то је Друштво пријатеља ликовних уметности. Већ само име овог друштва казује, шта му је сврха и задатак. Ово је друштво тек недавно основано и већ је окупило у своје чланству врло леп број Новосађана из свих друштвених слојева, те је тако могло одмах да приступи остваривању свога програма.

Први корак друштва је био да отвори своју сликарску школу (у Краља Петра улици бр. 2, I кат), у коју се одмах уписао врло леп број ђака и аматера сликара. Овом школом управља г. Никола Михајловић, академски сликар и професор у пензији, који је уједно и главни иницијатор делатности друштва пријатеља ликовних уметности.

Да би се пак што јаче обележила делатност овога друштва и сликарске школе, приређена је недавно изложба слика ученика ове школе као и чланова друштва и других аматера сликара из Новог Сада и

околине. Изложба је у сваком погледу вавредно успела. Изложено је било 162 рада и то од 25 излагача, од којих су неколико радова и откупљени, а број посетилаца је такође био обилан.

Међу изложеним радовима је било највише предеоних слика, затим мртве природе, па портрета, акварела, ликореза и вајарских радова. Већи број својих уметничких радова, предеоних слика је изложио г. Никола Михајловић, академски сликар, затим сликари г. г. Павле Ружичка и Никола Петковић, те сликарка гђа Ерна Пауловић, а од аматера дали су врло успешне и лепе радове: гђе Јелинка дра Д. Лапковића, Јелена Јеропољска, Милена Обрадовић, Ирена Марковић, гђице Катица Маленчић, Јованка Црњанска и Олга Петковић, и г. г. Петар Маурер из Б. Паланке, парох г. Стева Поповић, начелник б. управе Велимир Поповић, инспектор б. управе Милан Јовановић, апелациони судија др Теодор Петковић, др Сигмунд Хандлер, Божидар Вучковић, Роберт Виталијани, Милош Рогуља, Гавра Алмаши из Суботице, Ернест Драг, Ладислав Шпилер и Н. Сентивањи.

Успех ове изложбе најбоље је сведочанство лепог рада и напретка Друштва пријатеља ликовних уметности и сликарске школе.

Зашто да Вас муче и да Вам досађују Ваши несретни жуљеви! Набавите још данас за 10 динара одлично опробано средство из ДРОГЕРИЈЕ ХИГИЈЕ Коста Живојновић Новисад Трг Ослобођења број 2 и Булевар Краљице Марије.

ГДЕ ЗАПИЊЕ?

Прошло је петнаест година од нашег националног уједињења.

Кроз тих петнаест година, већ давно су не само многи градови, већ и мања места, у знак захвалности подигли споменике Блаженопочившем Краљу Петру.

А Нови Сад? Та Атина Српства, ви после петнаест година то није учинио.

Ми смо то питање у више махова покретали, али наш захтев, остајао је глас у пустињи.

Знамо да постоји чак и фонд за подизање споменика, само не знамо где су паре? Да ли постоје недирнуте?

Када је пре кратког времена Народна Одбрана у Новом Саду подузели акцију за подизање споменика, тек тада се наши градски оци стараоци промигољаше и донеше неко решење.

Ми смо свикли на то: да се на папиру решава, али да се решења не спроводе у дело.

Решења смо сити и пресити. У име части нашега града и грађана, захтевамо да се споменик Блаженопочившем Краљу Ослободиоцу без одлагања што пре подигне.

Доста се отезало и затезало, крајње је време да се подизање споменика у дело приведе, зато молимо управу наше неуморне Народне одбране да она доврши започето дело.

Морал некад и сад

У оцењивању садашњице највећи број људи склон је да јој претпоставља прошлост. Они гледају садашњост кроз црне наочаре и предвиђају још црњу будућност, док прошлост, у колико су је сами преживели, описују у најлепшим бојама. Ови људи се нарочито поносе моралом свога доба у прошлости. Мало већи изрез на грудима, краћа сукња и слободније понашање жена данашњице разлог су за њих да се баце блатом на њихов морал и да тврде да је исти у старо време био на већој висини. Међутим историја нам тврди друкчије. Код феничана, на пример, били су и верски прожети неморалом. Какав је био морал старих Грка можемо замислити кад су и својим боговима придавали особине љубавника а богињама љубавница. Разврат и неморал старог Рима био је куд и камо већи но данас. Моћни Цезар занемарује своју жену и у дубокој старости заљубљује се младишки у египатску краљицу Клеопатру. Јулија јединица ћерка римског императора Октавија Августа живела је тако неморалним и раскалашним животом да ју је морао прогнати.

Данашње гоазбе нису ни бледе слике симпозија (пијанки) код Грка, које су обављали уз песму и играчке у друштву нагих играчица, певачица и гитаршица, или пијанки старих Римљана, којима је руководио *magister bibendi* (управник стола).

Данашња несавесност, није ништа према корупцији старог Рима због које је и пропао: „Подмитљива ли града, који ће брзо пропасти, ако се купац нађе“ — рекао је показујући на Рим нумидски краљ Југурта, који је успевао да подмити римске посланике, сенаторе, војсковође па чак и трибуне.

Кад је овако било у древна времена неможемо се никако помирити са моралним придицама истрошених стараца, које упућују данашњој омладини, која зацело није ни боља ни гора но што су они били у младости. *Пет. Р. Лојанца.*

Коме да се жалимо?

Испред хотела „Слободе“, у центру нашега једино лепога Новог Сада, постоје већ дуже времена вратоломне рупчаге. Пре неки дан једна дама се преко тих рупчага стрекнула, и захваљујући пуким случају, није врат сломила.

Таква једна рупчага постоји и пред бановинском палатом. На томе месту постојала је некада табла која је означавала трамвајску станицу. Бандера на којој је била табла, навађена је, али рупчага је остала, да грађани преко ње ломе вратове.

Противу овога, незнамо коме да се жалимо; али смо сигурни, да има некога, ко би требао да и о томе поведе рачуна.

Апелујемо на тог неког, који о томе треба да води бригу, нека је води онако како треба, или нека се дигне сам са места које заузима.

Шта је са Позориштем?

Нови Сад у последње време на просветно-културном пољу подбацио је од свију бановинских седишта.

Нови Сад као седиште Дунавске бановине, и то најбогатије бановине ни дан данас нема зграду народног позоришта.

Ствара се стално бановинско позориште у Новом Саду, али зграде ни од корова.

Да ли ће стално бановинско позориште да се потуца од хотела „Слободе“ до „Хабага“, и од „Хабага“ до хотела „Слободе“? Сви знаци говоре да хоће.

Нови Сад данас броји преко седамдесет хиљада становника, па нема своје позоришне зграде; јесте брука и срамота.

Изгледа да ће једно обично село пре доћи до позоришне зграде, него што ће Нови Сад до ње доћи. Не дао Бог, да се наше страховање испуни.

Атмосфера у Немачкој још увек није чиста.

Читава светска штампа на разне начине коментарише последње догађаје у Немачкој.

Док се једни диве одлучности Хитлера, што је благовремено успео да спречи евентуални грађански рат у Немачкој, дотле се други колебају, да јасно и отворено кажу своје мишљење.

Истина ти догађаји у Немачкој, нису обичне појаве, јер поубијати најистакнутије сараднике своје, Хитлер је морао бити доведен у једно врло тешко искушење, па да се одлучи на такав корак, па још како се у први мах говорило: да је он лично својом руком убио капетана Рема, главног заповедника јуришних батаљона.

Ко се мало дубље размисли о тим догађајима, мора да уочи то, да су по среди били крупни разлози; јер се Хитлер не би смео играти не својом главом само, већ се играти миром и поретком свога режима.

Данас је још врло рано давати суд о тим догађајима. Време ће клупче само по себи одмотати, па ће се тек онда моћи стварати закључак о томе: да ли је корак и поступак Хитлеров био добар по немачки народ или не.

Сви су изгледи, да је крупни капитал немачки хтео да изигра Хитлера, који га је и помогао да дође на власт; да преко њега уништи тековине радничке класе свију политички праваца.

Међутим, Хитлер је благовремено то осетио и попут својих поверљивих и оданих људи сазнао шта му се баш у његовој средини спрема и само ради краткоће времена, решио се на оно или-или.

Многи истакнути политичари светски су мишљења, да са досадањим убиствима није још свршена ствар, и верују: да ће доћи до компликација ширих размера.

Званична немачка штампа доноси: да у целој Немачкој влада мир и ред.

Онима, који ме хоће да разуму!

Пре више од десет година, покренуо сам лист „Нови Сад“; стављајући га кроз читаво време општим, јавним и националним интересима.

„Нови Сад“ од свога оснотка, никада се није стављао у службу било какове политичке партије, већ је вазда био на висини да служи правди, истини и поштењу.

Тај и такав правац и стаза којом је гредио кроз пуних десет година „Нови Сад“, јесте тежак, трновит и незахвалан.

Па и поред свега тога „Нови Сад“ ће и у будуће задржати се на томе правцу, на томе трновитом путу, а све ради тога, да послужи општим и националним интересима.

Истина је горка, али ја јавно морам признати. Наиме, излажење „Новога Сада“ стало ме је и стаје великих материјалних жртава, које сам ја подносио откидајући од својих уста, радећи дан и ноћ у штампарији.

То ми није било тешко, па и у будућности неће ми бити тешко, јер сам од раног детињства свикнут на неуморан рад.

Тешко ми је то, што има и таквих људи, који годинама примају мој лист „Нови Сад“, али за претплату и не хају. То је знак, да ти људи немају моћ осећаја, немају разумевања, да је уређивање и издавање листа скопчано са материјалним издатцима и врло великом одговорношћу.

Поред тога, има и таквих злурадих и зловних људи, који шире гласове да ће лист „Нови Сад“ услед материјалне немогућности престати са излажењем и тиме свесно убијају поверење код читалачке публике.

Али ти зли снови и пусте жеље зловника, остаће само снови и пусте жеље њихове. „Нови Сад“ ће и даље излазити, ма и по цену још већих материјалних жртава, јер сам свикнут да жртвујем на олтар општих и националних интереса; свикнут сам да жртвујем на олтар истине, правде и поштења.

А тако исто тврдо сам уверен да у нашем грађанству, у нашем народу, има светлих карактера, који ме разумеју и који ће ме разумети и у будућности те своју потпору дати у виду уредне претплате.

Душан Чампраг.

Новосадска изложба марака

Припремни радови око приређивања прве новосадске изложбе марака су скоро свршене. Одређен је распоред приредаба, те је предвиђено све да се страни гости што угодније проведу.

Оба београдска друштва се увелико спремају на долазак „in cogro“. Очекује се да ће Загреб, Љубљана, Марибор, Сарајево и остала средишта нашег филателистичког живота исто велики број одличних филателиста заступати на овој манифестацији југословенског филателизма.

Београдски сабирачи изложиће своје добропознате дивне збирке старе Србије. Исто тако

рачунаће с тиме, да Словеначко филателистичко друштво изложи своју специјалну збирку словеначких марака, да тиме пружи прилику војвођанским филателистима, да се стручно упознају са овим јединственим издањем. Најпознатији наши филателисти из Загреба суделоваће са својим збиркама — који су већ више пута одликовани на разним изложбама. Неће ни Сарајево изостати својим красним специјалним збиркама босанских марака. Европске и остале државе бити ће исто тако заступљене са разним већим збиркама, тако да ће посетиоци имати много што шта да разматра.

Приређивачи поднели су молбу Поштанској Дирекцији у сврху отварања поштанског уреда у згради изложбе и то се са употребом нарочитог поштанског жига у црвеној боји.

У спомен прве изложбе такве врсте „Друштва Новосадских Филателиста“ издаће нарочиту уметничку изведену спомен дописницу, која ће скупа са нарочитим жигом бити лепа филателистичка успомена.

Обавештења даје „Друштво Новосадских Филателиста“ Нови Сад, (Вилсонов трг 2). Франкирани куверат за одговор има се прикључити.

* СЛАДОЛЕД најбоље врсте, за пола динара, динар, 2 динара, можете добити у новоотвореној Дорнштетеровој сладоледници Нови Сад, Порта 3.

Срећно сви стигли

Како на узорном соколском таборовачу на Бледу узима учешћа и велики број деце, то у тежњи да многобројни родитељи буду обавештени и умирени, Управни одбор Соколског друштва у споразуму с вођством таборовача извештава ће путем штампе о стању у соколском табору. Дана 4 јула брат Веља Поповић послао је телеграм ове садржине:

Соколском друштву

Нови Сад

Срећно сви стигли, обавести преко новина родитеље; живот тече весело и у раду, здраво

брат Веља.

Тресла се гора, родно се миш

Електрични бој, који се већ дуже времена води у Новом Саду, изгледа да улази у своју завршну фазу.

Тако на пример: почело се са акционарним друштвом за подизање електричне централе. Али како чујемо, та је акција још пре порођаја, постала мртво рођенче.

Затим се почело са грађанском задругом. Како задружна ствар стоји то не знамо. Али су сви изгледи, да ће електрична централа својим потрошачима дати струју по оној истој цени, коју задруга нуди потрошачима.

Значи, да се на овај начин паралише остварење електричне задружне централе.

Ако овако ствар стоји, онда би наш народ могао да примени ону своју: „Тресла се гора родно се миш“.

Тек-тек да се зна

И поред изричитих наредба за одржање чистоће званичног државног језика, још увек има таквих, који се очигледно изругавају нашим званичним државним језиком.

Тако на пример, доспео нам је један допис из Суботице од фирме С. Кокаи, који у поглављу има следеће: „Производ играчака, галантеријске робе и дрвени радионица“.

А текст дописа гласи:

Госп.

Н. Н. Новисад.

„Част ми је Вас молити, да већ давно плативе фактуре крето посте дознавати изволите, јер врло хитно потребујем новац.“

Поставску уплатницу прилажем.

Одекујуци Васу новчану посылку одмах и белезим се“

с постовањем.

Ово изгледа да г. Кокаи односи рекорд у изругавању са нашим званичним државним језиком.

Претераност је претераност

У прошлу суботу, 30 јула г. Илија Аврамовић, грађевинар, возио се трамвајем од Јеврејске улице. Карту трамвајску је хтео да плати, давши кондуктеру број 3, сто динара. Кондуктер немајући ситних новаца да му врати, нашао је за добро, да дотичног исправног човека скине с кола код бановине.

Питамо се: да ли је то улудно? Да ли се тако шта сме чинити са исправним и поштеним људима? И зашто кондуктери не би имали ситнога новца? Ако не то, онда треба испасати таблу са: „Спреми ситан новац“, па би централ на тај начин имала доста ситнога новца.

Борба између два Ауторска Удружења т. ј. између Ујме и Аутор-централ Бакарчић

Пре извесног времена одговарала је пред Новосадским среа. крив. судом управа хотел „Слободе“ д. д., а по тужби „Ујме“ коју је подигао њезин главни заступник г. Симоновић Бошко из Београда, а преко овдашњег заступника г. Хаџи Косте мл.

Ова борба је била стварно уперена против „Аутор Централ С. Бакарчић“, а водила се је преко управе хотела Слободе д. д. У питању су била одсвирана дела пок. Ст. Мокрањца, за која је доказивала и једна и друга Ауторска група (Централа), да их заступа.

„Аутор Централ“ С. Бакарчић убира већ преко 4 године таксу и даје дозволе за свирање ових дела, а међу временом се је појавила и друга група т. ј. „Ујма“ са својим уверењем Мин. Просвете о својој регистрацији доказујући, да је удова пок. Ст. Мокрањца гђа Мица Мокрањца већ пре неколико година њима т. ј. „Ујми“ уступила сва своја права за време од 10 година те

да је она т. ј. „Ујма“ ово регистровала у Мин. Просвете и да једино има права располага гати са тим делима.

Браниоц оптужених т. ј. у права хотел „Слободе д. д. др. Кениг Јулије“ оvd. адвокат доказивао је обратно и приказао је суду оригиналан документ саме наследнице пок. Ст. Мокрањца, којим је ова сва своја стечена права уступила „Аутор-Централ“ С. Бакарчић, а да је нарочито ускратила свако право заступања Мокрањчевих дела Удружењу „Ујми“, јер након тога, што је „Ујма“ иступила из Аутор-Централе; не жели да је даље заступа.

Да би све ово документовала учинила је оно, што су учинили и многи други Аутори (на броју око 50 њих): а то је потписала нову приступницу „Аутор-Централ“ С. Бакарчић т. ј. приступницу каснијег датума од регистрације „Ујме“ у Мин. Просвете, а што би имало да значи, да не пристаје, да је „Ујма“ заступа, пошто ју је регистровала без њезинога знања и пристанка.

Суд је установио да је Аутор односно његов правни наследник гђа уд. Ст. Мокрањца једино суверен својих права, те да са овима може располагати по својој вољи, а да група Аутора, која мисли, да је тиме повређена т. ј. услед не истека рока уговора од 10 год., може противу овакових Аутора повести грађанску парницу.

Управа хотел „Слободе“ д. д. имала је дозволу од самога Аутора издату преко „Аутор Централ“ С. Бакарчић, те није учинила кривично дело па ју је ваљало ослободити и мимо тога, што је „Ујма“ за себе регистровала у Мин. Просвете Мокрањчева дела.

Са овом пресудом се тужитељ т. ј. „Ујма“ није задовољила већ је поднела жалбу вишем суду тражећи преиначење пресуде и доказујући своје право.

Ову жалбу је Окружни привилни суд својим решењем бр. кпр. 190/934 у сенатској седници од 5 јуна о. г. одбацно као очигледно неумесну.

На овај начин је коначно решен овај спор, а на штету „Ујме“ којој остаје право на грађанску парницу противу свију оних Аутора које је она регистровала у Мин. Просвете, а који то не признају, већ су после ове регистрације поново издали своја пуномоћја и приступнице „Аутор-Централ“ С. Бакарчић или њезиној комисионој пословници „Централној Задрузи Југословенских Аутора“. Оваких Аутора има приближно око њих 50 на броју.

Спасавате нам живце наше

Када човек прође кроз Нови Сад, и дође на трамвајске скретнице код католичке и саборне цркве, хтео не хтео мора да запуши уши од оне страховите и неподношљиве шкрипне, која необично и страховито дејствује на живце човека.

Молимо меродавне из електричне централе, па их чак и преклинемо, да нас спасу, односно имају обзира према живцима недужних грађана.

ВЕЛИКИ ИЗБОР!

ВЕЛИКИ ИЗБОР!

Alstrol

Краља Петра ул. бр. 25. НОВИ САД. Краља Петра ул. бр. 25.
Стигле су нам летње ципеле уз најповољније цене

Новосадске вести.

— Удружење за улепшавање предграђа Војводе Путника (Иванданског насеља) на својој последњој седници решило је, да услед општих економских прилика своју славу Ивандан ове године званично не одржи, али традиционални народни обичај и верски обред освећења водиче, кољива и резање колача обавиће се код Крста по вечерњу после 4 часа, а за тим пријатељски састанак са закуском под шатром.

— Нов капитен Новосадског ногометног потсавеза. Ових је дана Н. н. п. одржао своју седницу на којој је изабрат за новог капитена г. Душан А. Николић, уредник „Илустрованог Спортског листа“, а који ће имати за дужност да саставља репрезентације.

— Исправка. У прошлом 25 броју листа „Нови Сад“ од 30 јуна о. г. на четвртој страни, другом ступцу у чланку под насловом: „Нов подвиг једног ујминог заступника“ у 25 реду случајно при слагању је изостала реч једино, што треба да стоји „Затим надовезује“ да је Ујма једино овлаштена за наплату Ауторске таксе за све концерте и музичке приредбе и т. д., па молимо да се ово исправи.

— Позив на редовну главну скупштину. Савезна стрелачка дружина града Новог Сада одржаће у недељу 22 јула у 10 часова пре подне своју редовну главну скупштину. Скупштина ће се одржати у друштвеној згради Футошка ул. 77.

— Хари Барковски уметник на извођењу атракција на жици, гостује неколико дана у Новом Саду. Прва претстава је у суботу 7 о. м. Почетак у 8 часова увече. Атракције изводи у улици Краља Петра између својине црквене општине и куће г. Буркхарта. За време извођења атракција свира првокласна музика.

ДАЛИ ЗНАТЕ, ДА КЊИЖАРА „СЛАВИЈА“ има све савремене КЊИГЕ?

* ТРАЖИМ ЧИНОВНИЦУ са знањем стенографије и дактилографије. Ч. новнице са праксом имају предност. Повуде слати на адресу: Ивковић Нови Сад, Дунавска улица 14.

Продаје се кућа,

која се налази до „Штранда“, а која се састоји из две собе, претсобља, кухиње, спајза и осталих нуспросторија. Упитати Равничка улица бр. 39.

Нова кућа на продају,

која се састоји из две собе, три кухиње, шупе, штале и великом баштом, а која се налази у Проте Јована Храниловића улица број 11, где се и ближи услови могу дознати.

Изврш. Бр. 358/1933

Објава о јавној дражби

Потписани судски извршитељ на основу § 102 зак. чл. 60 из 1881 год. објављује, да ће услед решења средског суда у Новом Саду донесеног под бројем И. 1394/1933, у корист тражиоца извршења „Филипс“ а. д. из Београда (кога заступа Ленголд-Маринковић) против извршења из Новог Сада за наплату 1,450 дин. главнице и прип. на јавној дражби продавати ниже наведене покретне ствари пописане у записнику о плевидби под бр. Гв. II. И. 1394/1933 и процењене на динара 6,300 и то: покућство.

Јавна ће се дражба одржати на дан 11 јула 1934 године у 5 часова после подне у Новом Саду, Краља Матије 4.

Нови Сад, 11 јуна 1934.

БОЖА НИКОЛИЋ
судски извршитељ.

Извршни Број 660/1931

Објава о јавној дражби

Потписани судски извршитељ на основу §-а 102. зак. чл. 60. 1881. објављује, да ће услед решења средског суда у Новом Саду донесеног под бројем 985-4 из 1931, у корист тражиоца извршења „Јутра“ из Љубљане, (кога заступа Хаџи адвокат) против извршења из Н. Сада, за наплату 500 динара главнице и припадака на јавној дражби продавати ниже наведене покретне ствари пописане у записнику о плевидби под бр. Гв. 13806/1931 и процењене на динара 2,600 и то: канцеларијски намештај.

Јавна ће се дражба одржати на дан 14 јула 1934 у 11 сати пре подне у Новом Саду Темеринска улица 36.

Нови Сад, 23 јуна 1934.

БОЖА НИКОЛИЋ
судски извршитељ.

ДРВО - УГАЉ - КОКС

Д. Бјелић Н. Сад

Штранд лут - Телефон 31-44

Штампариа Душан Чампраг и Друг
Нови Сад, Краља Петра улица 3.